

1. SWOT ANALÝZA

1.1. ĽUDSKÝ POTENCIÁL Z MIMOEKONOMICKÉHO HĽADISKA

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • prirodzený prírastok obyvateľstva, ktorý znamená, že ročne sa rodí viac detí než umiera obyvateľov mesta (mesto nevymiera) • vysoký podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov, obyvateľov v produktívnom veku • i keď okres Prievidza patrí k oblastiam Slovenska s najviac narušeným životným prostredím, evidujeme tu napriek tomu pomerne nízku úmrtnosť obyvateľstva • očakávaná dĺžka života pri narodení patrí medzi najvyššie na Slovensku • pokles počtu obyvateľov, ktorí majú ukončené len základné vzdelanie v prospech vyšších foriem ukončeného vzdelania a celkový rast vzdelanostnej úrovne obyvateľstva mesta (absolútne najväčšie prírastky zaznamenávajú v mestskej populácii vysokoškolsky vzdelaní)	<ul style="list-style-type: none"> • migračný úbytok obyvateľstva, ktorý znamená, že ročne sa z mesta Prievidza odšahuje viac osôb, ako sa doň prisťahuje (mesto stráca obyvateľov emigráciou do iných častí krajiny či do zahraničia) • klesajúca tendencia vývoja pôrodnosti – budúcich ekonomicky aktívnych obyvateľov mesta pribúda v menšej miere ako tých už ekonomicky neaktívnych (dôchodcov) • mesto Prievidza a jeho zázemie dosiahlo za obdobie 2001-2005 piatu najnižšiu úhrnnú plodnosť z okresov Slovenska, teda na jednu obyvateľku okresu po celý jej reprodukčný vek pripadá priemerne menej ako jedno narodené dieťa • strata časti ľudského kapitálu migráciou – mladší a tí, ktorí majú vyššie vzdelanie, majú väčší sklon k vystáhovaniu sa z mesta Prievidza
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> • dočasné zvýšenie pôrodnosti v dôsledku uzatvárania tzv. odložených sobášov • rozšírenie intelektuálneho potenciálu mesta a rozvoj kultúry spoločnosti v súvislosti s rastom vzdelanostnej úrovne obyvateľov • gentrifikácia – prílev nových obyvateľov do mesta – príchod majetných novousadlíkov do centra mesta, sprevádzaný kúpou a renováciou starších, neraz zanedbaných príbytkov menej majetných vrstiev obyvateľstva • lepšie podmienky pre život, menej bariér pre podnikanie (deregulácia, nižšie miestne dane) v meste by mohli pomôcť zvrátiť pretrvávajúci trend migračného úbytku – odchodu Prievidžanov za lepšími podmienkami inam	<ul style="list-style-type: none"> • starnutie populácie mesta, ktoré znamená, že zatiaľ čo relatívne zastúpenie detskej zložky populácie klesá, staršia zložka populácie rastie. Z toho vyplýva, že v budúcnosti sa dá očakávať tlak na rast výdavkov mesta na sociálne zabezpečenie (opatrovateľskú službu, prepravnú službu, starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb atď.) a mestskú hromadnú dopravu • ďalší nárast miery ekonomickej závislosti starých ľudí v meste Prievidza. Kým ku koncu roka 1996 jeden obyvateľ mesta v poproduktívnom veku („starý človek“), pripadal na zhruba šesť spoluobyvateľov v produktívnom veku, v roku 2004 už iba na štyroch • pod vplyvom sociálno-ekonomických zmien, ku ktorým došlo počas transformácie spoločnosti počnúc rokom 1989, sa zmenilo reprodukčné správanie. Priemerný vek žien pri pôrode, a to aj pri tom prvom, sa neustále zvyšuje, počet detí na jednu rodinu sa znižuje, pribúda narodených mimo manželstva, neformálnych spolužití (spolužití muža a ženy bez sobáša) i domácností jednotlivcov • zvýšenie počtu obyvateľstva v pokročilom alebo poslednom období svojho života, a ich sústredenie v panelových domoch s bariérami (schody, zle udržiavané chodníky v zimnom období a pod.), spoločenská izolácia starých ľudí • koncentrácia menej majetných vrstiev obyvateľstva v okrajových oblastiach mesta – „robotníckych“ sídliskách predstavuje hrozbu sociálnej segregácie • prírastok tzv. civilizčných chorôb – onkologických ochorení ako karcinóm prsníka, pľúc, hrubého čreva, žalúdka

1.2. EKONOMICKÝ POTENCIÁL

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> absolútna dominantnosť počtu súkromných podnikov ako predpoklad (nie nevyhnutnosť) dlhodobo vysokej dynamiky ekonomickej výkonnosti subjektov a rastu životnej úrovne obyvateľov prevažná časť pracovnej sily na trhu práce úspešná v zamestnávaní sa, tým vysoký podiel pracovnej sily s pracovnými návykmi bez (dlhodobějších) prestávok, spôsobovaných nezamestnanosťou v ostatných rokoch sa štruktúra zamestnanosti mení a posúva od priemyslu smerom k flexibilnejšiemu sektoru služieb vysoká miera mobility pracovnej sily z Prievidze do jej okolia a opačne, predovšetkým v súvislosti s odchádzkou do prevádzok Elektrárne Nováky, Nováckych chemických závodov, a. s. a Hornonitrianskych baní Prievidza (HBP), a. s. 	<ul style="list-style-type: none"> vysoká miera závislosti ekonomickej výkonnosti a zamestnanosti v meste a jeho okolí od jedného podniku (Hornonitrianske bane (HBP), a. s.) v banskom priemysle, ktorý je v značnom útlme a úroveň jeho produkcie závisí od poskytnutia štátnej pomoci nedostatočne využitý potenciál podnikateľskej aktivity fyzických osôb – nízka miera podnikateľskej aktivity fyzických osôb, zaostávajúca za mierou podnikateľskej aktivity v mnohých iných častiach na Slovensku občania okresu Prievidza vlastnia v priemere najmenšiu výmeru bytu (iba 45,7 m² v roku 2005) nielen v porovnaní s ostatnými okresmi TSK, ale dokonca aj oproti všetkým ostatným okresom na Slovensku nedostatok (kvalitných) služieb v cestovnom ruchu, tým nevyužitý vnútorný potenciál mesta a jeho okolia (najmä Bojnice) na získavanie prínosov z rozvoja cestovného ruchu pre mesto, jeho podnikateľov, obyvateľov a návštevníkov finančné a administratívne zaťaženie podnikajúcich a nepodnikajúcich subjektov v meste aj z dôvodu miestnych daní, ktoré mesto vyrubuje, navyše u viacerých daní komplikovaným systémom ich úpravy (napr. pre daň z nehnuteľnosti a daň za užívanie verejného priestranstva) deficitné rozpočtové hospodárenie, rastúce úverové zaťaženie mesta a nefinancovanie deficitov a dlhu prostredníctvom predaja účastín mesta v „mestských podnikoch“
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> zvyšovanie podnikateľskej aktivity a ekonomickej výkonnosti v meste ako reakcia na zlepšené podmienky na podnikanie v SR a zvyšujúcu sa konkurenciu a aktivitu podnikateľských subjektov v regióne rast ekonomickej výkonnosti, príjmov a zamestnanosti z rozvoja obchodu a služieb, najmä cestovného ruchu, pre ktorý sú v regióne predpoklady, ale v súčasnosti nie sú v dostatočnej miere využité zvýšenie produkcie a zamestnanosti v meste, i v nadväznosti na vytvorenie priemyselnej zóny Prievidza – Západ, za predpokladu konkurenčných podmienok, nezvýhodňujúcich vybrané firmy zníženie miestnych daní a zjednodušenie ich komplikovaného výberu 	<ul style="list-style-type: none"> hrozba prepúšťania významného počtu zamestnancov v HBP, a. s. a následne aj v ďalších výrobných nadväzujúcich podnikoch (osobitne v energetickom a chemickom priemysle) ako dôsledok znižovania ľažby uhlia v HBP, a. s., vyvolávajúce tým i riziko tlakov na vyššie výdavky mesta v oblasti sociálnych vecí nedostatočná schopnosť podnikateľských subjektov vytvárať pracovné miesta, ktoré by kompenzovali prepúšťanie zamestnancov vo veľkých podnikoch, (osobitne v HBP, a. s.) odlev kvalifikovanejšej pracovnej sily mimo región a/alebo neprispôsobenie sa značnej časti ostatnej pracovnej sily v meste zmeneným požiadavkám na trhu práce

1.3. SOCIÁLNY POTENCIÁL

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • relatívne nízka (a znižujúca sa) miera nezamestnanosti • relatívne nízky podiel dlhodobo nezamestnaných z pracovnej sily, navyše výrazne nižší ako v mnohých iných regiónoch Slovenska (s výnimkou Bratislavy) • relatívne nízky a znižujúci sa počet poberateľov sociálnych dávok, vrátane dávok v hmotnej núdzi • relatívne uspokojujúca vybavenosť a dostupnosť zdravotnej starostlivosti, prinajmenšom čo sa týka primárnej starostlivosti • vytvorené podmienky pre určitú adresnosť pri poskytovaní sociálnych služieb a pre vyžadovanie primárnej zodpovednosti od rodiny 	<ul style="list-style-type: none"> • neúspešnosť určitej (aj keď počtom zatiaľ nie významnej) časti pracovnej sily zamestnať sa, tým aj stagnovanie počtu dlhodobo nezamestnaných v meste • zvyšované a nedostatočne uspokojované nároky na služby (dlhodobej) sociálnej a zdravotnej starostlivosti, napríklad v dôsledku významného rastu počtu a podielu obyvateľov v poproduktívnom veku • nedostatočná kapacita poskytovateľov sociálnych služieb, predovšetkým v domácej a komunitnej starostlivosti a nevyužitý potenciál na opatrovanie starších občanov v domácej starostlivosti (aj keď v ostatnom období dochádza k zvyšovaniu záujmu o opatrovateľskú službu) • veľká váha sociálnych a zdravotníckych služieb vo veľkokapacitných a kvalitou nevyhovujúcich zariadeniach: v rámci sociálnej starostlivosti v Domove dôchodcov a Domove penzióne pre dôchodcov a v rámci zdravotnej starostlivosti v Nemocnici s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach • neexistencia niektorých typov poskytovateľov služieb sociálnej, zdravotnej a integrovanej dlhodobej starostlivosti (prepájajúcej opatrovateľskú a ošetrovateľskú službu), napríklad domovov s opatrovateľskou službou, hospicov a pod.
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> • spolupráca verejného a súkromného sektora v oblasti sociálnej politiky, schopnosť získavať financie z rôznych zdrojov • zvyšovanie informovanosti verejnosti o formách a alternatívach poskytovania sociálnych služieb v meste Prievidza • sformovanie vlastného prístupu mesta k sociálnej politike, osobitne k riešeniu problémov občanov v hmotnej núdzi, postaveného na báze osobnej zodpovednosti, dobrovoľnej solidarity a súkromných zdrojov • ďalšie zvyšovanie záujmu o opatrovateľskú službu o starších v rodinnom prostredí a celkovo vytvorenie podmienok pre rozvoj foriem domácej sociálnej (osobitne opatrovateľskej) a zdravotnej (osobitne ošetrovateľskej) služby, vytlačujúcej služby v inštitucionálnej starostlivosti • vznik chýbajúcich a nedostatkových poskytovateľov v sociálnej a zdravotnej sfére súkromnými zriaďovateľmi, nespoliehajúcich sa na verejné zdroje 	<ul style="list-style-type: none"> • rastúci pomer medzi ľuďmi v poproduktívnom veku k obyvateľom v produktívnom veku znamená pomalší rast tvorby zdrojov, okrem iného potrebných aj na sociálnu a zdravotnú starostlivosť pre starších • nedostatočná spolupráca verejného sektora so súkromným sektorom v oblasti sociálnej politiky • spoliehanie sa na zodpovednosť štátu za výkon sociálnej politiky a prevažne na verejné zdroje pri financovaní sociálnej sféry • rastúce tlaky na finančnú a/alebo vecnú pomoc a iné riziká v dôsledku zvyšovania počtu nezamestnaných, spôsobovaného znižovaním ťažby uhlia v Hornonitrianskych baniach, a. s. • problémy s vytvorením podmienok pre služby sociálnej a zdravotnej starostlivosti a financovaním rastúcich nárokov na starostlivosť o starších ľudí • problémy pri prechode zodpovednosti v oblasti pomoci občanom v hmotnej núdzi zo štátnej správy na samosprávu

1.4. OBČIANSKA INFRAŠTRUKTÚRA

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • systematický prístup samosprávy k školstvu (konceptia školstva, každoročné správy o stave školstva) • ponuka viacerých vzdelávacích programov a variantov v rámci možností daných súčasnou legislatívou • rozvinutá mimoškolská záujmová činnosť • systém grantovej podpory aktivít v oblasti vzdelávania, výchovy, ochrany a podpory detí a mládeže, rozvoja duchovných a kultúrnych hodnôt, športu a pod. • sieť kultúrnych inštitúcií a športových zariadení • systematická pozornosť samosprávy telovýchovným a športovým aktivitám na školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta 	<ul style="list-style-type: none"> • zlý stav niektorých školských budov, nedostatočná vybavenosť škôl pomôckami a výpočtovou technikou • nedostatočná vybavenosť škôl pomôckami a výpočtovou technikou • nedostatočné využívanie školských areálov počas voľných dní a prázdnin na záujmové činnosti žiakov, prípadne obyvateľov žijúcich v blízkom okolí • deficitné hospodárenie Kultúrneho a spoločenského strediska v Prievidzi
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> • vyššia kvalita poskytovaného vzdelávania na školách, systematická snaha o vytvorenie podmienok pre existenciu alternatívnych vzdelávacích programov jednotlivých škôl a konkurenčného prostredia medzi nimi • viaczdrojové financovanie, získanie mimorozpočtových zdrojov pre financovanie školstva • realizácia modelu otvorenej školy • vznik súkromných škôl • podpora kultúrnych a športových aktivít prostredníctvom poukážkového systému • viaczdrojové financovanie kultúry 	<ul style="list-style-type: none"> • neexistencia obsahovej reformy vzdelávania na centrálnej úrovni • poddimenzované finančné zdroje pre školstvo z verejných zdrojov • negatívny demografický vývoj a s ním súvisiace problémy so zavádzaním racionalizačných opatrení v oblasti školstva • prípadná legislatívna zmena zákona o dani z príjmov, ktorá by zamedzila školským zariadeniam uchádzať sa o 2% z daní občanov (asignácia 2%) • zaťažovanie rozpočtu samosprávy nákladmi na financovanie kultúrnych a športových aktivít, ktoré by mohli byť financované súkromným sektorom • neefektívne hospodárenie mestom zriadených organizácií v oblasti kultúry a prevádzky športových zariadení

1.5. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • poloha na medzinárodnom cestnom dopravnom koridore (E-572) západovýchodného smeru Česká republika – Trenčín – Žiar nad Hronom • poloha na križovatke ciest I/50 Česká republika – Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom – Zvolen – Košice – Ukrajina a I/64 Žilina – Prievidza – Nitra – Komárno • mesto Prievidza pôsobí ako pomerne výrazný autonómny dopravný uzol regiónu hornej Nitry • dobré prepojenie mesta Prievidza s inými regiónmi Slovenska diaľkovou autobusovou dopravou • zatunelovanie časti prieťahu cesty I/64 v centrálnej časti mesta • existencia štvorpruhovej cesty (plný profil) medzi mestami Nováky a Prievidza a čiastočne medzi mestami Prievidza a Handlová – teda v smeroch najväčšej dennej odchádzky a dochádzky za prácou • trend zvyšovania bezpečnosti a priepustnosti vnútromestských križovatiek (kruhové križovatky) • priaznivá poloha osobnej železničnej stanice – blízkosť centra i niektorých obytných zón • dobré napojenie priemyselných areálov na železničnú stanicu 	<ul style="list-style-type: none"> • mesto Prievidza leží mimo ťažiskových vnútroštátnych dopravných trás a mimo paneurópskych multimodálnych dopravných koridorov • mesto Prievidza leží mimo dvojkofajných elektrifikovaných magistralných železničných trás medzinárodného a celoštátneho významu • absencia priameho napojenia na sieť diaľnic a rýchlostných ciest • chýbajúci juhozápadný cestný obchvat mesta • preťaženosť vnútorného cestného systému mesta • preťaženosť komunikácie Bojnická, bariéra križovania so železnicou • nedostatok parkovacích kapacít v centre mesta a v obytných častiach mesta v nočných hodinách a dňoch pracovného pokoja • nedostatok priestoru pre rozšírenie koľajiska osobnej železničnej stanice • vzdialenosť k najvýznamnejšiemu medzinárodnému letisku (Bratislava 157 km) • nedostatočne rozvinutá sieť mestských cyklotrás
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> • dobudovanie rýchlostnej cesty R2, napojenie mesta Prievidza na diaľničnú sieť • mesto Prievidza ako významný zdroj a cieľ preprav, ako i ďalšieho tranzitu v smeroch východ-západ a sever-juh • možnosť využitia vlakovtornej stanice Prievidza n. st. v nákladnej železničnej doprave (teda stanice, ktorá má potrebné náležitosti pre spracovanie končiacich a zostavovacie východných (relačných) vlakov) • možnosť využiť železničnú sieť vo vnútromestskej, resp. integrovanej osobnej doprave mesta a jeho zázemia • riešenie problému nedostatku parkovacích kapacít v centrálnej mestskej zóne a sídliskových obytných okrskoch mesta výstavbou nových parkovacích miest na voľných plochách a výstavbou podzemných, resp. nadzemných garáží • zníženie počtu liniek MHD a následné presmerovanie zostávajúcich liniek by nemalo negatívny dopad na vzájomné prepojenie jednotlivých častí mesta a znamenalo by finančné úspory • existencia miestneho letiska Úkriská s možnosťami ďalšieho rozvoja • rozvoj dopravy, nárast počtu leteckých liniek, destinácií a leteckej prepravy ako takej na najbližších medzinárodných letiskách (Piešťany, Sliač a Žilina) 	<ul style="list-style-type: none"> • absencia výkonného dopravného spojenia v smeroch Trenčín a Nitra, resp. pomalosť výstavby rýchlostnej cesty R2 • nedobudovanie juhozápadného cestného obchvatu mesta • rast stupňa automobilizácie obyvateľov aglomerácie mesta a z toho vyplývajúca rastúca zaťaženosť cestných komunikácií na území mesta • možné zavedenie trolejbusovej dopravy v prevádzke MHD by predstavovalo vysokú záťaž na financovanie takéhoto investičného zámeru z rozpočtu mesta • bariérny efekt železničnej trate vedúcej naprieč mestom v severo-južnom smere • rast objemu tranzitnej prepravy by znamenal i zvyšovanie finančných nárokov na rozvoj a údržbu cestných komunikácií • bariérny efekt vykládkovej koľaje č. 9 v priestore centrálnej železničnej stanice

1.6. TECHNICKÁ A ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> vysoký podiel verejnej zelene v meste, vrátane mestského lesoparku vysoký stav napojenia domácností a obyvateľstva na pitnú vodu (najmä na verejný vodovod) vysoký stav napojenia domácností a obyvateľstva na kanalizačnú sústavu rozvíjajúci sa systém recyklácie odpadu 	<ul style="list-style-type: none"> nižšia kvalita ovzdušia v porovnaní s inými podobnými mestami (počtom obyvateľov, regionálnym významom) spôsobená importom emisií z priemyselných prevádzok so sídlom v blízkych mestách a obciach okresu (najmä Nováky a Zemianske Kostol'any), najhoršia kvalita ovzdušia spomedzi okresov Trenčianskeho kraja nízka kvalita povrchových vôd (radia sa k silne znečisteným), znečistenie rieky Nitra hlučnosť v častiach mesta zaťažených intenzívnou dopravou, najmä na tranzite v smere sever-juh a Bojnická cesta
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> rozvoj prírodného prostredia Prievidze a blízkeho okolia nie je obmedzený výraznými reguláciami ochrany prírody, čo vytvára priestor pre uplatnenie efektívnejších nástrojov zvyšovania kvality životného prostredia obyvateľov, s dôrazom na plné využitie vlastníckych práv reštrukturalizácia podnikateľského prostredia smerujúca od odvetví, ktoré spôsobujú environmentálne záťaž (najmä baníctvo a jeho postupný útlm) k menej záťažovým odvetviam (najmä služby) možnosť postupnej zmeny vzťahu obyvateľstva k svojmu životnému prostrediu smerom k vyššej zodpovednosti zaň zlepšenie kvality povrchových vôd riek Nitra a Handlovka zvýšeným efektom čistenia odpadových vôd, rekonštrukciou kanalizácie a intenzifikáciou ČOV na území mesta Prievidza, ako i v obciach na vyššie položených častiach tokov Nitra a Handlovka na báze spolupráce akcionárov (mestá a obce) v rámci Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Banská Bystrica demonopolizácia, deregulácia a posilnenie princípu konkurencie v oblasti tepelného hospodárstva a centrálneho zásobovania teplom strategické zámery mesta v oblasti rozširovania a skvalitňovania zón mestskej rekreácie očakávané postupné zlepšovanie kvality ovzdušia po výmene technológií a útlme odvetví „banského komplexu“ 	<ul style="list-style-type: none"> vodné hospodárstvo: samospráva mesta Prievidza nemá v kompetencii správu a úpravy vodných tokov, ako i protipovodňovú ochranu na svojom území, ktoré sú v právomoci Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p., na rozhodovanie ktorého mesto nemá priamy dosah odpadové hospodárstvo: neexistencia konkurencie v poskytovaní služieb v odpadovom hospodárstve, čo znamená deformáciu pri určovaní cien (výška poplatkov za komunálny odpad v Prievidzi je už v súčasnosti relatívne vysoká); zaťažovanie rozpočtu mesta výdavkami na odpadové hospodárstvo nad rámec príjmov z poplatkov za komunálny odpad tepelné hospodárstvo: monopolizácia odvetvia, ktorá predstavuje riziko deformácie pri tvorbe cien; väčšinový vlastnícky podiel obce v spoločnosti Prievidzské tepelné hospodárstvo (PTH), a. s., ktorý predstavuje riziko pre efektívnosť a transparentnosť hospodárenia tejto spoločnosti; presadzovanie systému centrálneho zásobovania teplom zastaranosť a malý objem investícií do technickej infraštruktúry, najmä pokiaľ ide o tepelné rozvody, kanalizácie a čistiarne odpadových vôd, skládky odpadov staré ekologické záťaž

1.7. ŠIRŠIE VZŤAHY – MESTO A ZÁZEMIE

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> mesto Prievidza plní viacero obslužných funkcií pre obyvateľov spádového územia hornej Nitry, ktorého je prirodzeným centrom. Je jadrom regiónu rovnajúceho sa územia okresu Prievidza (140 000 obyvateľov) a sídlom viacerých úradov štátnej správy pôsobiacimi pre širšiu oblasť obvodu Prievidza existujúce spojenie prostredníctvom mestskej hromadnej dopravy medzi mestami Prievidza a Bojnice podporuje mobilitu a migráciu za prácou a službami medzi týmito susednými mestami postupne zrastajúcimi do súmestia na území mesta Prievidza sa nachádza viacero stredných škôl, ktorých úroveň a záujem o ne potvrdzuje i dochádzka žiakov z iných miest a obcí hornej Nitry mesto Prievidza v súčasnosti predstavuje významné centrum dochádzky za prácou (približne 9 000 osôb) pre obyvateľov zázemia mesta mesto Prievidza sa radí k mestám s najväčšou obchodnou plochou na počet obyvateľov na Slovensku a na jeho území je najväčšie sústredenie supermarketov a hypermarketov obchodných reťazcov v rámci regiónu hornej Nitry, z čoho vyplýva atraktivita mesta ako nákupnej zóny i pre obyvateľov zázemia mesta mesto Prievidza je členom viacerých regionálnych združení (ZMOHN, ZRRHN RRA, RZCRHN) mesto Prievidza je členom Euroregiónu Bílé-Biele Karpaty mesto Prievidza má nadviazané a udržiava partnerské vzťahy s viacerými mestami Európy a Európskej únie, počet takýchto partnerstiev rastie a pripravujú sa nové 	<ul style="list-style-type: none"> mesto Prievidza, na rozdiel od ostatných miest SR porovnateľnej veľkosti (podľa počtu obyvateľov) a významu, nie je významným dopravným uzlom a neleží na hlavných dopravných ťahoch vedúcich Slovenskom, či už zo západu na východ alebo z juhu na sever v meste Prievidza je málo stredných škôl ponúkajúcich všeobecné vzdelanie (gymnaziá), dominujú školy späté s odvetvami priemyslu – „bansko-energetický komplex“, ktorého význam ako zamestnávateľa bude v budúcnosti klesať mesto Prievidza nepredstavuje také centrum spoločenských a kultúrnych inštitúcií (divadlá, kiná, múzea, galérie a ďalšie), ako viaceré ďalšie mestá SR porovnateľného významu mesto Prievidza nie je členom či súčasťou mikroregionálnych združení existujúcich na území okresu Prievidza, nie je sídlom spoločného obecného úradu pre obce svojho zázemia, hoci podľa odchádzovo-dochádzkových vzťahov je pre približne 20 000 obyvateľov zázemia ďalších 11 obcí centrom potenciálneho mikroregiónu mesto Prievidza má v rámci Euroregiónu Bílé-Biele Karpaty nevýhodnú polohu a postavenie, keďže sa nachádza vo veľkej vzdialenosti od štátnych hraníc a nie je súčasťou prihraničného regiónu, v ktorom sa koncentrujú aktivity euroregionálneho združenia mesto Prievidza sa vzhľadom na svoju polohu v jadrovej časti štátu nezúčastňuje cezhraničnej spolupráce
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> zázemie mesta Prievidza tvoria obce, ktorých sídelnú štruktúru možno hodnotiť ako stabilnejšiu v porovnaní so sídelnou štruktúrou SR ako celku, pričom stabilnejšie zázemie by malo pozitívne vplyvať i na jadro regiónu podnikateľské subjekty na území mesta Prievidza by mohli viac ťažiť z blízkosti mesta Bojnice, ktoré predstavuje najvýznamnejšie stredisko cestovného ruchu a turizmu v regióne hornej Nitry (podľa počtu návštevníkov) vytváranie takého podnikateľského prostredia (deregulácia a znižovanie daní) na území mesta Prievidza, ktoré by umožnilo vznik nových pracovných miest a príležitostí pre obyvateľov zamestnať sa priamo v meste Prievidza (priestor napr. v rámci priemyselného parku Prievidza – Západ) mesto Prievidza by malo uzatvárať dohody o utvorení spoločného školského obvodu s okolitými obcami a prilákať tak žiakov do svojich základných škôl príležitosťou pre mesto Prievidza by mohlo byť členstvo v Únii miest Slovenska, ktorá je záujmovým združením samosprávy dlhodobo brániacim špecifické postavenie miest v rámci sídelnej štruktúry a ich reálnych potrieb a požiadaviek v rámci prebiehajúceho procesu decentralizácie verejnej správy vo vzťahu k centrálnej vláde 	<ul style="list-style-type: none"> vysoká migrácia Prievidžanov za prácou najmä do okolitých centier ťažkého priemyslu (banský, chemický, energetický) sa môže stať neudržateľnou, keďže ide o odvetvia, ktoré sú priamo či nepriamo naviazané na ťažbu hnedého uhlia v regióne hornej Nitry, ktorá je ekonomicky nerentabilná bez rozsiahlej štátnej pomoci prípadné ekonomické problémy priemyselných odvetví „banského komplexu“ na hornej Nitre môžu krátkodobo negatívne ovplyvniť úroveň zamestnanosti a zvýšiť nezamestnanosť i v samotnom meste Prievidza stredné školy na území mesta Prievidza a rozhodovanie o ich osude nie je v kompetencii mesta ale je v právomoci Trenčianskeho samosprávneho kraja so sídlom v Trenčíne počet žiakov v základných školách, ktorých zriaďovateľom je mesto Prievidza, bude vzhľadom na demografické trendy postupne klesať prípadná zmena kritérií v rámci fiškálnej decentralizácie v neprospech veľkých miest plniacich funkcie i pre obyvateľov širšieho zázemia a nárast kompetencií bez prislúchajúcich financií

• na území mesta Prievidza nie sú také obmedzenia pre výstavbu a investičnú činnosť, aké existujú vo viacerých okolitých obciach hornej Nitry, ktorých územie je do značnej miery poddolované, čo je príležitosťou pre mesto Prievidza prilákať na svoje územie ďalších obyvateľov • zmena kritérií v rámci fiškálnej decentralizácie v prospech veľkých miest, ktoré plnia funkcie nielen pre svojich obyvateľov, ale i pre obyvateľov ďalších obcí zázemia • posilnenie <i>genius loci</i> mesta Prievidza, identity a príslušnosti obyvateľov mesta zvyšovaním povedomia o histórii a tradíciách mesta a regiónu • mesto Prievidza by sa malo usilovať o partnerstvo primárne s takými mestami zo zahraničia, ktoré sú porovnateľnej veľkosti (podľa počtu obyvateľov) či význam a na svojom území riešia podobné problémy (banský priemysel, kvalita životného prostredia, nezamestnanosť a transformácia ekonomiky a spoločnosti) alebo ich dokázali úspešne na svojom území riešiť • mesto Prievidza by malo udržiavať kontakty so sídlami a združeniami v rámci siete READY • mesto Prievidza by sa malo usilovať o zmenu územno-správneho členenia krajiny tak, aby vznikla Hornonitrianska župa so sídlom v Prievidzi	